

Nordsjøavtalen og nitrogenrensning

Norsk Vannforening kan med stor tilfredshet konstatere at Nordsjøavtalen har resultert i en forsering av tiltakene for å sanere og rense kommunale kloakkutslipp - i de fylker og kommuner som omfattes av avtalen. I den tiltaksplan som SFT nå har foreslått lagt til grunn for det videre arbeid med å redusere næringssalttilførslene, er det imidlertid endel forhold som vi antar vil skape problemer.

For det første synes det å herske en berettiget tvil om de reelle muligheter vi og de øvrige Nordsjølandene har for å kunne oppnå de nødvendige reduksjoner i næringssaltlekkasjene fra jordbruksarealene. Mens de kommunale tiltakene — med unntak av nitrogenrensning — baserer seg på relativt velkjente løsninger hvor vi med rimelig sikkerhet kan beregne kostnader og effekter, forutsetter landbrukstiltakene en omfattende omlegging av vår landbrukspolitikk og dagens driftsmåter. Det gjenstår å se om det er politisk mulig å gjennomføre landbrukets andel av tiltaksplanen.

For det andre innebærer tiltaksplanen et høyt tempo for gjennomføringen av nitrogenrensning på mer enn 30 kommunale anlegg. Når SFT har dristet seg til å foreslå at nitrogenrensningen skal gjennomføres trinnvis etter 1995 og være fullført innen 1998, er dette begrunnet med behovet for å utprøve og få erfaring med prosesser som passer for «tynt» kaldt og kjemisk rensset norsk avløpsvann, og for å få noe tid til å bygge opp nødvendig faglig kompetanse både hos konsulenter og anleggseiere.

Vi behersker kjemisk felling bra, men har meget begrensede erfaringer med biologiske renseprosesser her i landet, og vi vurderer derfor SFT's argumentasjon som riktig. Ser vi nærmere på tidsfristene og den tid det tar å planlegge og bygge ut nitrogentrinnet, finner vi imidlertid at mulighetene for å dra nytte av driftserfaringer fra de første anleggene blir minimale. Faren for å gjøre de samme feilinvesteringer på mange anlegg er derfor åpenbart tilstede.

Vi vil på denne bakgrunn anbefale at det utarbeides en strategi for trinnvis utbygging av kommunal nitrogenrensning, som strekker seg over noe lengre tid enn det som SFT foreslår. Det kan også hende at tiden vil vise at

nitrogenrensing på de minste anleggene er lite kostnadseffektivt i forhold til tiltak i landbruket.

For det tredje har Nordsjøavtalen bidratt til å dreie oppmerksomheten bort fra våre innlandsvassdrag og lokale forurensningsproblemer, der rent estetiske og hygieniske problemer ofte er vel så viktige som næringssaltutslipp og eutrofiering. Det kan bli vanskelig å få aksept for utsettelse av påtrengende lokale tiltak til fordel for Nordsjøen. En skikkelig satsing på saneringstiltak på ledningsnettet vil dessuten redusere innlekking, og bedre forutsetningene for mer effektiv og billigere nitrogenrensing.

Et siste og vesentlig forhold vi vil trekke frem her er knyttet til kostnadene og den betydelige økning i de kommunale kloakkavgifter som Nordsjøavtalen medfører. Ennå gjenstår omfattende investeringer i saneringstiltak i de fleste kommuner. Vi står foran en større satsing på stabilisering og hygienisering av kloakkslam, som også er foreslått gjennomført innen 1995. Driftsutgiftene vil øke betraktelig i forhold til dagens nivå. Det legges videre opp til en storstilt satsing på bedre avfallsbehandling og kildesortering. Alt dette vil medføre betydelige økninger i de kommunale avgifter.

Selv om nitrogenkravet alene ikke forventes å øke kloakkavgiftene med mer enn 400—600 kroner pr. bolig, så vil dette komme på toppen av et kommunalt avgiftsnivå som kan ha passert et metningspunkt allerede før 1995. Det må forventes at kommunene vil kreve at staten betaler det meste av kostnadene for å innfri nasjonale politiske forpliktelser. Vi regner også med at kommunene vil følge nøye med på hva som skjer i landbrukssektoren, og at de neppe vil akseptere å måtte bære hovedansvaret for Nordsjøavtalen.

Norsk Vannforening ser overveiende positivt på SFT's forslag, men vil anbefale at man gjennomfører kommunal nitrogenrensing i et fornuftig tempo, så vi unngår fare for store feilinvesteringer og stor kommunal motstand.

NORSK VANNFORENING